

sen, herunder placeringen af bopælen hos den ene forælder. Dette gælder også i de tilfælde, hvor der træffes afgørelse om samvær ved domstolene.

Ministeriet foreslår samlet, at er forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, ikke enige om forældremyndigheden, afgør retten, om den fælles forældremyndighed skal fortsætte, eller om en af dem skal have forældremyndigheden alene. Retten kan kun træffe afgørelse om, at den fælles forældremyndighed skal ophæves, hvis der foreligger tungtvejende grunde. Ved vurderingen skal der tages hensyn til, hvad der er bedst for barnet, jf. § 4.

Der henvises til lovforslagets § 11 og bemærkningerne hertil.

Ministeriet foreslår samtidig, at retten efter anmodning fra en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, kan bestemme, at der skal være fælles forældremyndighed eller overføre forældremyndigheden til denne.

Der henvises til lovforslagets § 14 og bemærkningerne hertil.

3.3. Løsning af enkelttvister – bopælsafgørelser

3.3.1. Gældende ret

Der er efter gældende ret ingen muligheder for at få pådømt enkeltspørgsmål, der henhører under den fælles forældremyndighed. Retten vil således efter det gældende regelsæt ikke kunne træffe afgørelse om barnets bopæl, skolegang mv.

Som omtalt afstod 94-udvalget fra at foreslå en adgang for domstolene til at dømme til fælles forældremyndighed mod den ene forælders ønske. Udvalget anførte bl.a., at indførelsen af en sådan ordning ville kræve grundlæggende ændringer i lovens opbygning og myndighedernes rolle. Domstolene måtte medvirke anderledes aktivt og detaljeret end tidligere, og det måtte overvejes at give forældrene adgang til at få myndighedernes bistand til at få løst tvister om enkeltspørgsmål. 94-udvalget fandt dette uhensigtsmæssigt, idet forældre så skulle kunne rette henvendelse til statsamtet (nu statsforvaltningen) eller anlægge sag for at få afgjort, om barnet skulle i børnehave eller privat dagpleje, 10. klasse eller gymnasiet, samt hvilke fritidsaktiviteter barnet skulle tilmeldes. Det var opfattelsen, at resultatet ville blive samfundsstyrede livsmønstre med et slags offentligt forældreskab.

Et blik på det øvrige Norden viser, at det både i Norge, Sverige og Finland er muligt for domstolene at træffe afgørelse om, hvor barnet skal bo, selvom for-

ældrene har fælles forældremyndighed, jf. betænkningens afsnit 5.3.

3.3.2. Udvalget om Forældremyndighed og Samværs overvejelser

Flertallet i Udvalget om Forældremyndighed og Samvær mener, at den af udvalget skitserede adgang til i begrænsede tilfælde at træffe afgørelse om fælles forældremyndighed også må indebære, at der skabes mulighed for, at domstolene kan træffe afgørelse om barnets bopæl. Spørgsmålet om barnets bopæl har ofte meget stor betydning for forældrenes konflikter, og en mulighed for at træffe afgørelse om dette vil kunne føre til en minimering af det potentielle konfliktfelt mellem forældrene. En afgørelse om barnets bopæl vil efter flertallets opfattelse i mange tilfælde kunne træde i stedet for en afgørelse om forældremyndighed – og måske endda føre til, at forældrene gives bedre muligheder for fortsat at praktisere et retligt fællesskab omkring barnet.

Flertallet foreslår derfor, at retten kan bestemme, hos hvem af forældrene barnet skal bo. En bopælsafgørelse kan træde i stedet for en afgørelse om ophævelse af fælles forældremyndighed, men vil også kunne træffes samtidig med, at der træffes afgørelse om fælles forældremyndighed. Flertallet henviser i den forbindelse til, at domstolene efter den 1. januar 2007 også kan træffe afgørelse om samværet for den anden forælder, når forældremyndighedsspørgsmålet skal afgøres første gang. Med en mulighed for også at træffe afgørelse om barnets bopæl, vil domstolene efter flertallets opfattelse have flest mulige strenge at spille på og derved større muligheder for at anlægge et helhedsorienteret perspektiv i forhold til den enkelte familie.

Udvalget fremhæver, at som ved de øvrige afgørelser efter loven skal en bopælsafgørelse tage udgangspunkt i, hvad der er bedst for barnet og således afhænge af en konkret og individuel bedømmelse af barnets forhold og de øvrige momenter i sagen, såsom forældrenes personlige egenskaber, tilknytningen til forældrene, risikoen ved miljøskifte mv.

Flertallet har overvejet, om der også bør gives domstolene mulighed for at træffe afgørelse om delt bopæl – dvs. bestemme, at barnet skal bo halvdelen af tiden hos hver af forældrene med de rettigheder og pligter, det vil medføre at være bopælsforælder. Flertallet mener dog ikke, at dette bør være en mulighed for domstolene, da en delt bopæl kræver en høj grad af samarbejde mellem forældrene. Det indebærer i øvrigt en række problemstillinger i forhold til anden lovgivning (f.eks. folkeregisteradresse og sociale ydelser), hvis